

Trygg og rettferdig styring i krisetider

I sju måneder har det pågått en brutal og ødeleggende krig i Europa. Mennesker bøter med livet hver dag på grunn av Putin og Russlands angrepskrig mot Ukraina. Tilbake står store ødeleggelser, lidelser og millioner av mennesker drevet på flukt. Vi bidrar aktivt i NATO, samarbeider tettere med våre nordiske naboer i forsvars- og sikkerhetspolitikken og øker vår tilstedeværelse i nordområdene

Krigen i Ukraina påvirker hele Europa, og oss i Norge. Vi ser en sterk økning i antall flykninger som kommer til Norge, og vi opplever prisvekst på en lang rekke områder, særlig på energi. Derfor har vi i Norge innført en av de beste strømstøtteordningene i Europa for folk, tatt imot rekordmange mennesker på flukt og vi rustet opp forsvar og beredskap i en urolig tid.

**

Et mer rettferdig samfunn er et av de grunnleggende målene for Arbeiderpartiet. Små forskjeller og sterke fellesskap ligger dypt forankret i våre sosialdemokratiske verdier. Det er ikke bare et mål i seg selv, men også en løsning på utfordringene vi står ovenfor. Små forskjeller, høy tillit og en solid velferdsstat er vårt viktigste vern mot autoritære krefter, og konsekvensene av krig.

Samtidig som ustabilitet og krig preger Europa går norsk økonomi på høygir. Veksten i sysselsettingen er høy og arbeidsledigheten er på sitt laveste siden 2008. Når det går bra i økonomien, må politikerne bidra til at økonomien ikke blir overopphetet. Trygg økonomisk styring og den norske modellen, der frontfagets rolle i lønnsdannelsen er sentralt, bidrar både til å redusere faren for overoppheting av økonomien og til at ikke enkeltgrupper stikker fra og forskjellene mellom folk øker. Glipper dette, risikerer vi høyere inflasjon, høyere renter og stigende arbeidsledighet.

**

Arbeiderpartiet har styrt Norge trygt gjennom kriser før. Det skal vi gjøre igjen. I urolige tider vil våre prioriteringer være gjenkjennelige, verdibasert og sette vanlig folks interesser først.

Krigen i Europa og priskrisen i Norge gjør at vi trenger et stramt og rettferdig budsjett. Arbeiderpartiet har fire tydelige prioriteringer i tiden som kommer:

1. Små forskjeller og rettferdig fordeling

Regjeringens viktigste mål er å skape et mer rettferdig Norge, etter 8 år med privatisering, ukritisk oljepengebruk og prioritering av de med mest fra før. Hurdalsplattformen staket kursen, og på område etter område har regjeringen flyttet makt og ressurser til vanlig folk. Vi er i gang med en storstilt opprydding i arbeidslivet, har avlyst Høyre-regjeringens privatiseringsreformer og satset på vår felles velferd.

I krisetider blir det aller viktigste å skjerme vanlig folk. Når prisene og rentene stiger vil mange familier få trangere økonomi. Regjeringen har prioritert å skjerme husholdningene mot de ekstraordinært høye strømprisene, beskytte

mot høyere og raskere renteøkninger enn nødvendig og mot økende arbeidsledighet. Vårt mål er lavest mulig forskjeller. Vi må omfordele mer. De som tjener mest, må regne med å bidra mer

2. Europas laveste ledighet

Den norske modellen gjør at Norge er godt rustet i møte med kriser. Vi har små forskjeller, en sterk velferdsstat, høy organisasjonsgrad og et godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet, og en samordnet lønnsdannelse som knytter lønnsveksten i Norge til industriens konkurranseevne. Men vi er ikke skjermet for påvirkning utenfra, noe dagens ekstraordinære situasjon viser. Samtidig som vi har verktøyene til å løse krisene, er håndteringen av dem like fullt avhengig av god politisk styring.

Gjennom trygg økonomisk styring sikrer vi at folk har en jobb å gå til. Vi har rekordlav ledighet i dag, men fortsatt står mange utenfor arbeidslivet. Vi har en historisk mulighet til å få noen av de som har stått lenge utenfor, inn i arbeid. Et stramt budsjett krever tøffe prioriteringer. Det er behov for sterkere felles innsats mellom arbeidslivet, helsevesenet og skolene for å styrke arbeidet med å få flere unge utenfor arbeidslivet i jobb. Lykkes vi med det kan vi komme ut av krisetidene med flere i jobb og den laveste ledigheten i Europa.

3. Slå ring om vår felles velferd

Vår felles, offentlige velferd er vårt viktigste forsvar mot økte forskjeller. Folk skal ha trygghet for at fellesskapet stiller opp uavhengig av hvor du bor og størrelsen på lommeboka.

Det er store uløste oppgaver i velferdsstaten etter 8 år med høyreregjering. Fastlegekrisen har fått utvikle seg og privatiseringen har på mange områder skapt en todeling av velferden. I et stramt budsjett blir det enda viktigere at fellesskapets penger går til bedre barnehager, fellesskolen og gode helsetjenester for alle, ikke som gevinst til private eiere. Flere må inkluderes i arbeidslivet, og få mulighet til kvalifisering og påfyll av kompetanse.

Vi skal sette en ny kurs som styrker vår felles velferd. Vi vil prioritere de viktigste oppgavene først: Skole, barnehage og vår felles helsetjeneste, og styrke kommunenes frie inntekter. Etter to år med pandemi er det mange som har fått en dårligere psykisk helse. Vi skal sikre at flere får den hjelpen de trenger når de trenger den

4. En verdensledende industri som kutter utslipp og skaper jobber

Ren og rimelig kraft er et viktig konkurransefortrinn for norsk industri. Det er viktig å sikre forutsigbarhet og gode rammevilkår for næringsliv og industrien, særlig i møte med høye energipriser. Norge skal være det foretrukne valget for bærekraftig industri.

Både ute i verden og her hjemme påvirker klimakrisen oss. Med krigen i Europa spiller den i større grad også sammen med sikkerhetspolitikken og energipolitikken. Samfunnet må gjennom et grønt skifte. Regjeringen har satt ambisiøse mål for å kutte utslipp samtidig som vi skaper jobber og øker

eksporten. Vi kan ikke passivt vente på at markedet skal tilpasse seg den nye situasjonen. Norge må ligge i forkant og det krever en aktiv og målrettet politikk for å kutte utslipp, bygge ut mer fornybar kraft, skape ny industri og utnytte mulighetene i det grønne skiftet.

★★

Krigen i Europa og priskrisen i Norge krever et stramt og rettferdig budsjett for 2023. I krevende tider blir våre prioriteringer enda viktigere. En Arbeiderpartiledet regjeringen skal prioritere vanlig folks interesser, få flere ut i arbeid, få ned forskjellene og hegne om vår felles velferd. Tiden er ikke inne for uansvarlig pengebruk eller skattekutt til de som har mest fra før. Nå er tiden for omfordeling og trygg og rettferdig styring.

Om ett år er det valg. Lokalvalget 2023 er avgjørende for å sikre en rettferdig utvikling av Norge. Arbeiderpartiet skal vinne kommune- og fylkestingsvalget i 2023 for å sikre gode løsninger for arbeid, velferd og klima lokalt og regionalt. Det er lokalt vi best ser resultatene av politikken, og det er lokalt vi kan finne løsningene på økende forskjeller. Det betyr noe hvem som styrer.